

Cauza C-562/21 PPU

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

14 septembrie 2021

Instanța de trimitere:

Rechtbank Amsterdam (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

14 septembrie 2021

Reclamant:

Openbaar Ministerie

Pârât:

X

C-562/21-PPU - 1

**RECHTBANK AMSTERDAM [TRIBUNALUL DIN AMSTERDAM,
ȚĂRILE DE JOS]**

**INTERNATIONALE RECHTSHULPKAMER [CAMERA DE
COOPERARE JUDICIARĂ INTERNAȚIONALĂ]**

[omissis] Data hotărârii: 14 septembrie 2021

HOTĂRÂRE INTERLOCUTORIE

cu privire la rechizitoriul formulat de procuror în fața acestui tribunal, în temeiul articolului 23 din Legea privind predarea (OLW). Acest rechizitoriu datează din 19 mai 2021 și privește, printre altele, examinarea unui mandat european de arestare (MEA).

Acest MEA a fost emis la 6 aprilie 2021 de *the Regional Court [Sąd Okręgowy] in Lublin* ([Tribunalul Regional din Lublin,] Polonia) și vizează arestarea și predarea lui:

X

[omissis] aflat în detenție în Penitenciarul Zuid-Oost [omissis]
denumit în continuare „persoana căutată”.

1. Procedura

[Desfășurarea procedurii naționale] [omissis]

2. Trimiterea preliminară

2.1 Dreptul aplicabil

Dreptul Uniunii

I. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”)

Articolul 47 primul și al doilea paragraf, articolul 51 alineatul (1), articolul 52 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”) prevăd următoarele:

Articolul 47

Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil

Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Orice persoană are posibilitatea de a fi consiliată, apărută și reprezentată.

Articolul 51

Domeniul de aplicare

(1) Dispozițiile prezentei carte se adresează instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, cu respectarea principiului subsidiarității, precum și statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii. Prin urmare, acestea respectă drepturile și principiile și promovează aplicarea lor în conformitate cu atribuțiile pe care le au în acest sens și cu respectarea limitelor competențelor conferite Uniunii de tratate.

Articolul 52

Întinderea și interpretarea drepturilor și principiilor

(...)

(3) În măsura în care prezenta cartă conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată. Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă.

- II. Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584/JAI”), JOCE 2002, L 180/1 [Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3], astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI, JOCE 2009, L

Articolul 1 alineatul (3) și articolul 15 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI prevăd următoarele:

Articolul 1

Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia

[...]

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

Articolul 15

Decizia de predare

(1) Autoritatea judiciară de executare decide, în termenele și în condițiile stabilite în prezenta decizie-cadru, predarea persoanei.

Dreptul neerlandez

- III. Legea privind predarea (denumită în continuare „OLW”)

OLW (Legea din 29 aprilie 2004, Stb. 2004, 195), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Legea din 17 martie 2021, Stb. 2021, 155), transpune Decizia-cadru 2002/584/JAI. Articolul 1 partea introductivă și litera g, articolul 11 alineatul 1, articolul 26 alineatul 1 și articolul 28 alineatele 1-3 din OLW prevăd următoarele, în măsura în care este relevant:

Articolul 1

În această lege, se înțelege prin:

(...)

g. tribunal: Tribunalul Amsterdam;

(...)

Articolul 11

1. Nu se dă curs unui mandat european de arestare în cazurile în care, în opinia tribunalului, există motive serioase și întemeiate să se considere că persoana căutată este expusă, după predare, unui pericol real de a-i fi încălcate drepturile fundamentale garantate de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Articolul 26

1. Tribunalul examinează [...] posibilitatea predării. [...]

Articolul 28

1. Tribunalul se pronunță cu privire la predare în cel mult paisprezece zile de la încheierea cercetării judecătorești în cadrul ședinței. Hotărârea este motivată.
2. Dacă tribunalul constată [...] că predarea nu poate fi admisă, [...] el va refuza predarea prin hotărârea sa.
3. În alte cazuri decât cele prevăzute la alineatul 2, tribunalul autorizează predarea prin hotărârea sa, cu excepția situației în care acesta consideră că, în temeiul articolului 11 alineatul 1, nu trebuie să se dea curs mandatului european de arestare [...].

2.2 Motive

1. Persoana căutată este un resortisant polonez. Rechtbank Amsterdam [Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos] este chemat să se pronunțe cu privire la executarea unui mandat european de arestare (denumit în continuare „MEA”) emis la 6 aprilie 2021 de o autoritate judiciară poloneză, în scopul executării unei pedepse privative de libertate cu durata de doi ani. Această pedeapsă a fost aplicată prin hotărârea definitivă din 30 iunie 2020, pentru 1) constrângerea unei persoane să facă ceva, folosind violența și amenințarea cu violența și 2) amenințarea cu violența. Persoana în cauză nu a fost de acord cu predarea sa în Polonia.
2. Rechtbank [Tribunalul] nu consideră că există motive care s-ar putea opune predării persoanei căutate, cu excepția chestiunii la care se referă întrebările preliminare.

- 3 Rechtbank [Tribunalul] a constatat că, din toamna anului 2017, există deficiențe structurale sau fundamentale legate de independența puterii judiciare din statul membru emitent, care existau așadar deja la momentul condamnării pe care se bazează prezentul MEA. Din toamna anului 2017, aceste deficiențe s-au agravat tot mai mult. Din cauza acestor deficiențe, în statul membru emitent există în general un pericol real de încălcare a esenței dreptului fundamental la un proces echitabil, garantat de articolul 47 al doilea paragraf din Cartă, și anume un pericol real de încălcare a dreptului la o instanță judecătorească independentă.
- 4 Aceste deficiențe structurale sau fundamentale afectează (parțial) și dreptul fundamental la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, garantat de articolul 47 al doilea paragraf din Cartă. Aceste deficiențe rezultă dintr-o lege din 8 decembrie 2017, intrată în vigoare la 17 ianuarie 2018, care privește poziția *Krajowa Rada Sądowictwa* (Consiliul Național al Magistraturii, Polonia, denumit în continuare KRS) și rolul acestuia în numirea membrilor puterii judiciare poloneze.¹ *Sąd Najwyższy* (Curtea Supremă, Polonia, denumită în continuare „SN”) a stabilit în rezoluția sa din 23 ianuarie 2020 în cauza numărul BSA I-4110-1/20 că, în temeiul legislației intrate în vigoare în 2018, KRS nu este un organ independent, ci este supus direct autorităților politice, iar această lipsă de independență² conduce la deficiențe în procedura de numire a judecătorilor. În ceea ce privește alte instanțe decât SN, rezoluția concluzionează că un complet de judecată al unei instanțe nu a fost constituit în mod corespunzător, în sensul Codului de procedură penală polonez, dacă din complet face parte și o persoană care a fost numită judecător la propunerea KRS în conformitate cu legislația intrată în vigoare în 2018, în măsura în care, în circumstanțele cazului, deficiențele asociate procedurii de numire conduc la o încălcare a garanțiilor de independență și de imparțialitate, în sensul Constituției Poloniei, al articolului 47 din Cartă și al articolului 6 din Convenția europeană a drepturilor omului. Această concluzie nu se aplică hotărârilor care au fost pronunțate înainte de rezoluție și hotărârilor care urmează încă să fie pronunțate în proceduri care erau deja *pendinte* în fața unui complet de judecată la momentul rezoluției.³ Rechtbank [Tribunalul] i s-a comunicat din oficiu, într-o altă cauză legată de MEA, o listă

¹ *Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądowictwa oraz niektórych innych ustaw.*

² A se vedea cu titlu de comparație Hotărârea Curții de Justiție din 15 iulie 2021, C-791/19, ECLI:EU:C:2021:596 (*Comisia/Polonia (Regimul disciplinar aplicabil judecătorilor)*), punctul 108 („Or, trebuie constatat că elementele evidențiate la punctele 104-107 din prezenta hotărâre sunt de natură să genereze îndoieli legitime cu privire la independența KRS și la rolul acestuia într-un proces de numire precum cel care a condus la numirea membrilor Camerei disciplinare.”) și punctul 110 („Aceste elemente, privite în contextul unei analize de ansamblu care include rolul important jucat de KRS în numirea membrilor Camerei disciplinare, și anume, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 108 din prezenta hotărâre, un organ a cărui independență față de puterea politică este îndoielnică - ()”).

³ Pe site-ul SN este disponibilă o traducere în limba engleză a rezoluției: <http://www.sn.pl/aktualnosci/SiteAssets/Lists/Wvdarzenia/AllItems/BSA%20I-4110-1> 20 English.pdf.

din 25 ianuarie 2020 cuprinzând numele a 384 judecători care au fost numiți la propunerea KRS în temeiul legislației intrate în vigoare în 2018.⁴ Se poate presupune că, în timp, numărul acestor numiri nu a făcut decât să crească.

Există deci un pericol real ca la judecarea unei persoane căutate care este predată în Polonia în vederea executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate să fi participat unul sau mai mulți judecători care au fost numiți la propunerea KRS în temeiul legislației intrate în vigoare în 2018.

- 5 Spre deosebire de situația unei persoane căutate a cărei predare în Polonia se solicită în vederea urmăririi penale, în cazul unei persoane căutate a cărei predare în Polonia se solicită în vederea executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate este posibil, în fapt, să se specifice care sunt judecătorii care au luat parte la judecata sa în statul membru emitent. La fel ca în cazul unei persoane căutate a cărei predare în Polonia se solicită în vederea urmăririi penale, o persoană căutată a cărei predare în Polonia se solicită în vederea executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate nu poate contesta în mod efectiv, începând din 14 februarie 2020, validitatea numirii unui judecător sau legalitatea exercitării funcțiilor judiciare ale acestuia. În temeiul legislației intrate în vigoare la 14 februarie 2020,⁵ instanțele poloneze nu pot examina un astfel de mijloc de apărare.⁶
- 6 Rechtbank [Tribunalul] nu poate concluziona în mod automat, din considerațiile de la punctele 4 și 5, că în cazul predării în statul membru emitent există un pericol real (general sau individual) ca o persoană predată să fie expusă unei încălcări complete a dreptului la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, deoarece nu este clar ce criteriu trebuie să aplice pentru a stabili dacă acest drept a fost deja încălcat. În acest context, este relevant și faptul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului (denumită în continuare CEDO) consideră că dreptul la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, astfel cum este garantat de articolul 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, este un drept „stand alone” care se află totuși în strânsă relație cu garanțiile de independență și de imparțialitate. Atunci când se stabilește dacă neregulile cu ocazia numirii unui judecător conduc la o încălcare a acestui drept, CEDO folosește un criteriu triplu.⁷ Nu este clar dacă acest criteriu trebuie aplicat și în

⁴ Sursa: <https://oko.press/lista-dla-obwvateli-384-sedziow-zarekomendowanvch-przez-neo-krs/>.

⁵ Amendments to the laws on the judiciary, între care *the Act on the organization of the common courts, the Act on the supreme court și the Act on the National Council of the Judiciary*. (Modificări ale legislației privind puterea judecătorească, printre care *Legea privind organizarea instanțelor de drept comun, Legea privind Curtea Supremă și Legea privind Consiliul Național al Magistraturii*).

⁶ Articolul 26 alineatul (3).

⁷ A se vedea CEDO (Marea Cameră) 1 decembrie 2020, *Guðmundur Andri Ástráðsson/Islanda* (ECLI:CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, § 243-252) și CEDO 22 iulie 2021, *Reczkowicz/Polonia* (ECLI:CE:ECHR:2021:0722JUD004344719, § 221-224).

contextul transnațional al unei decizii privind predarea în vederea executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate.

- 7 Prin decizia din 30 iulie 2021, *Supreme Court* din Irlanda a adresat întrebări preliminare. Această trimitere preliminară, pe care Curtea de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea de Justiție”) a primit-o la 3 august 2021, este cunoscută la Curtea de Justiție drept cauza C-480/21 (*Minister for Justice and Equality*). Modul în care sunt formulate întrebările preliminare adresate de *Supreme Court* indică faptul că acestea se referă la un MEA emis în vederea *urmăririi penale*, deși unul dintre mandatele europene de arestare prezentate judecătorului irlandez vizează executarea unei pedepse privative de libertate. Mandatul european de arestare în cauză vizează, de asemenea, executarea unei pedepse privative de libertate. Condamnarea definitivă pe care se bazează MEA este ulterioară datei de 14 februarie 2020. Deși, într-un astfel de caz, persoana căutată poate identifica judecătorii care au examinat cauza sa penală, și deși într-un astfel de caz, în măsura în care se deosebește deci de o cauză de urmărire, o cauză de executare în care condamnarea definitivă a fost pronunțată în Polonia după 14 februarie 2020 nu este prevăzută cu o cale de atac efectivă împotriva unei eventuale încălcări a dreptului la o instanță constituită în prealabil prin lege. Se ridică astfel întrebarea ce criteriu trebuie să aplice o autoritate judiciară de executare care trebuie să se pronunțe cu privire la executarea unui MEA care vizează executarea unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate, atunci când analizează dacă în statul membru emitent a fost încălcat dreptul la o instanță constituită în prealabil prin lege.
- 8 Răspunsul la această întrebare nu este „clair” și nu rezultă în mod automat din jurisprudența anterioară a Curții de Justiție.
- 9 Prin urmare, *rechtbank* [Tribunalul] va adresa Curții de Justiție următoarea întrebare preliminară:

[A se vedea titlul 4] [omissis]

2.3 Cerere de examinare potrivit procedurii de urgență

- 10 *Rechtbank* [Tribunalul] consideră că este de dorit ca întrebarea să primească un răspuns rapid. În Țările de Jos, mandatele europene de arestare emise de autoritățile judiciare poloneze reprezintă o mare parte din sarcina totală de lucru a autorității judiciare de executare.⁸

⁸ Conform celor mai recente date statistice disponibile, datele pentru 2019, Țările de Jos au primit în acel an 1077 mandate europene de arestare. Dintre aceste mandate europene de arestare, 379 proveneau din Polonia. Sursă: Openbaar Ministerie (Ministerul Public, Țările de Jos), Internationaal Rechtshulpcentrum Amsterdam (Centrul de Asistență Judiciară Internațională din Amsterdam, Țările de Jos), *Raportul anual pentru 2019 privind mandatul european de arestare*, p. 9.

- 11 Rechtbank [Tribunalul] solicită Curții de Justiție să examineze această trimitere preliminară potrivit procedurii de urgență prevăzute la articolul 267 al patrulea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”) și la articolul 107 din Regulamentul de procedură.
- 12 Întrebarea preliminară privește un domeniu prevăzut în titlul V din partea a treia a TFUE. Persoana căutată se află în prezent în Țările de Jos, în detenție în vederea predării. Rechtbank [Tribunalul] nu poate lua decizia privind predarea atât timp cât Curtea de Justiție nu a răspuns la întrebările preliminare. Prin urmare, răspunsul rapid al Curții de Justiție la întrebarea preliminară va afecta în mod direct și decisiv durata detenției în vederea predării persoanei în cauză.

3. Concluzie

Se impune redeschiderea dezbaterilor în cadrul ședinței pentru a adresa întrebarea preliminară Curții de Justiție a Uniunii Europene.

4. Decizie

SOLICITĂ Curții de Justiție a Uniunii Europene să răspundă la următoarea întrebare:

Ce criteriu trebuie să aplice o autoritate judiciară de executare care trebuie să se pronunțe cu privire la executarea unui MEA care vizează executarea unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate definitive, atunci când analizează dacă în statul membru emitent, dreptul la o instanță constituită în prealabil prin lege a fost încălcat în cadrul judecății care a condus la condamnare, în cazul în care în statul membru respectiv nu a existat nicio cale de atac eficientă împotriva unei eventuale încălcări a acelui drept?

[Formula de încheiere și semnăturile] **[omissis]**